

De zwarte man, of de zwaarmoedige Engelschman : toneelspel

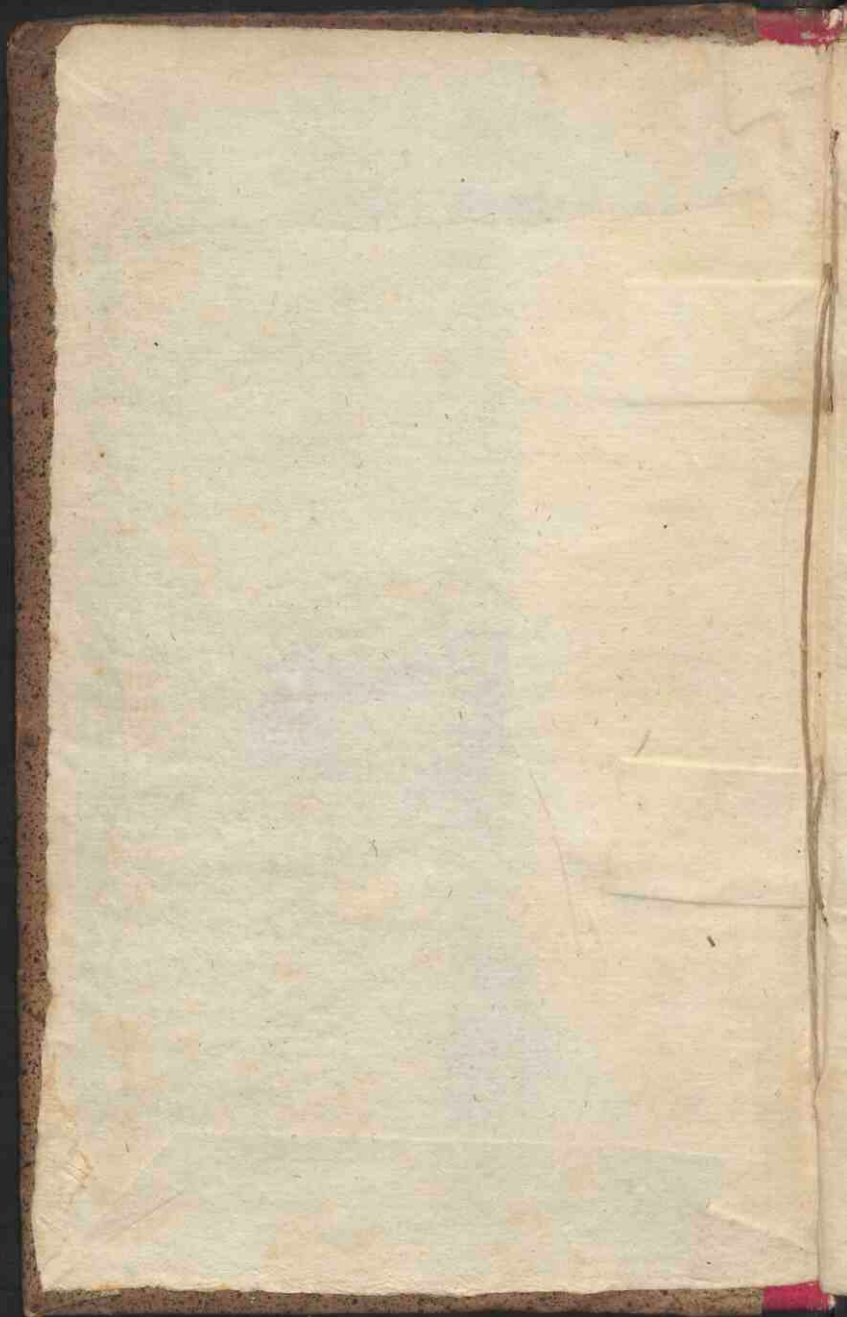
<https://hdl.handle.net/1874/367938>

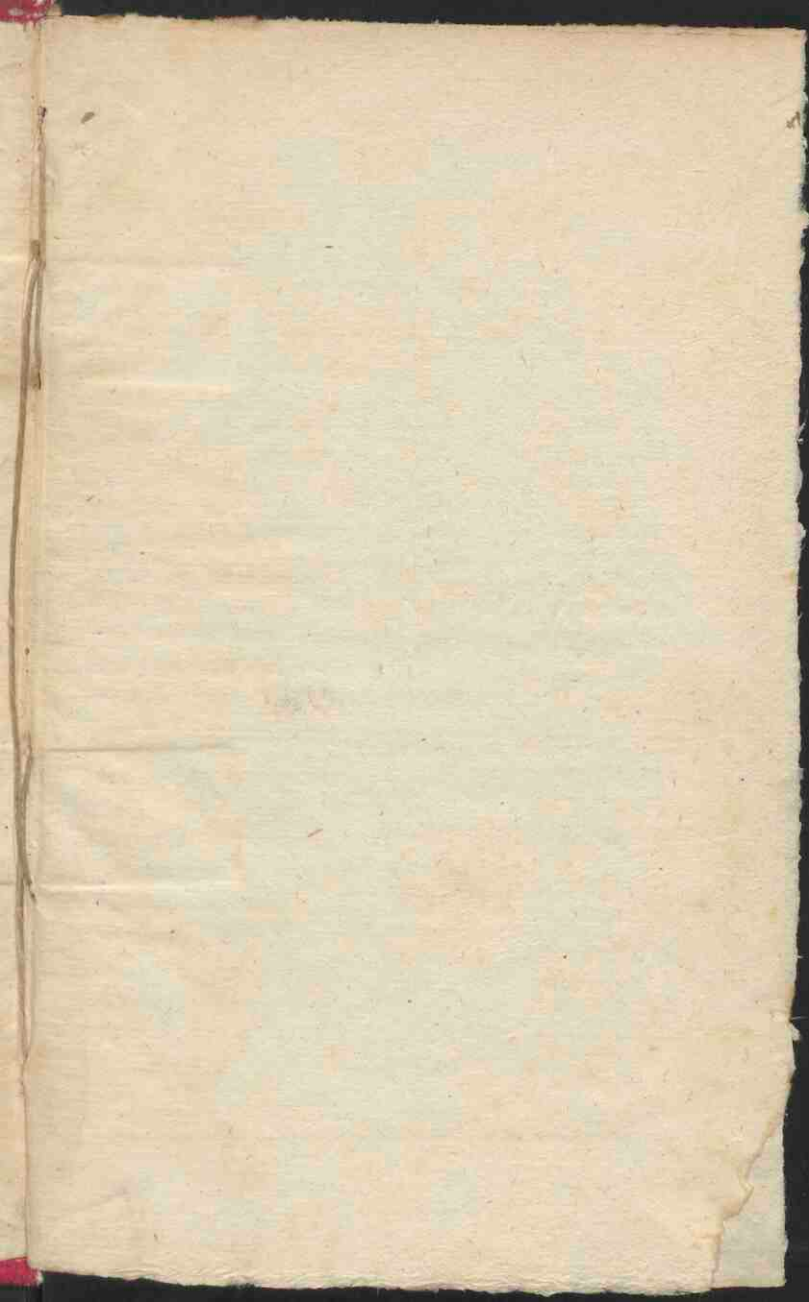
Dr J. G. Winkel
nr. 538 d

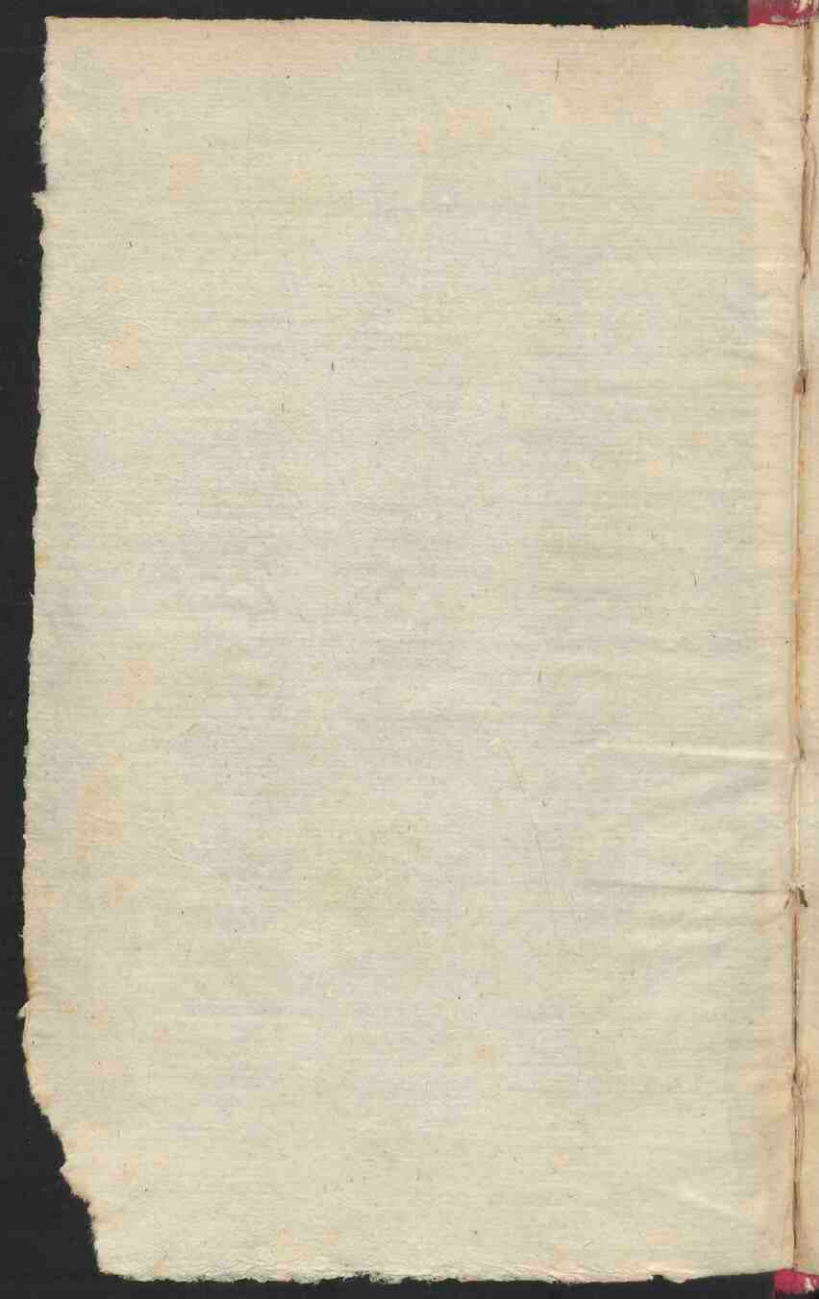
Tooneelstukken

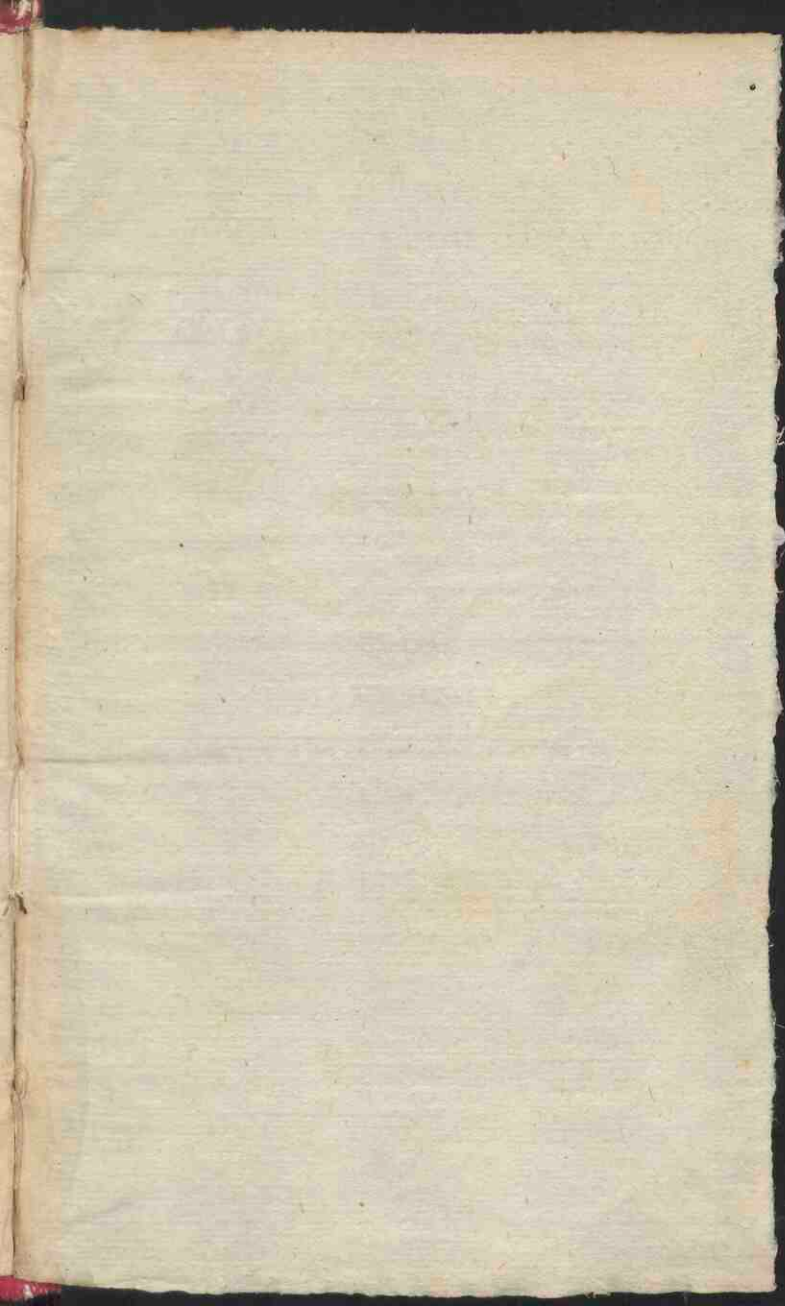
Te WINKEL

No. 340

340
D E
ZWARTE MAN,
OF DE
ZWAARMOEDIGE ENGELSCHMAN;

T O O N E E L S P E L.

GEVOLGD NAAR HET FRANSCH
VAN DEN HEERE

G E R N E V A L D E.

Te A M S T E L D A M ,
by JAN HELDERS, in de Nes , by de Pieter-

Jacobstraat. 1779.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

ZWARTHE MAN

OF DE

ZWAARMONDIGE ENGELSCHMAN

TOOMERLESEL

GEVOND NAAR HET FRANSCH

VAN DEN HEERE

CERNENVALD

TE AMSTEL D A M,
by JAMMEIDERS, in de Nies, by de Pinter

Jacobus 1779.

ERST OUTHEN LAR

RIJNHOVENST

UTRECHT

V O O R B E R I C H T.

Dit Tooneelftukje, in het oorsprongelyk Fransch, en in die taal niet ongunstig ontfangen zynde, beving my onder het leezen de lust om hetzelfde myne landsgenooten in het Nederduitsch mede te deelen; ik heb in het vertaalen van hetzelfde minder mynen roem (wel bewust zynde van myn zwak kunstvermoogen) bedoeld, dan myne lezers een aangenaam vermaak te verschaffen. De veranderingen door my op sommige plaatsen gemaakt, hebbe ik dienstig geächt, om het stuk meer overeenkomst te doen hebben met onze denkbeelden. De kunstlievende lezers kunnen myne veranderingen tegen het oorsprongelyke nazien. Ik hoope dat de mislagen door my, in het vertaalen van dit myn eerste Tooneelftuk, gunstig zullen worden verschoond. En deze goedwilligheid zal ik als eene belooning van mynen arbeid aanzien, zullende my tot een spoor verstrekken om verder in deeze nuttige kunst, zo't mogelyk is, veranderingen te maaken.

P E R S O O N E N .

JOHNSON.

Mevr. JOHNSON.

BETSY, *Kamenier van Mevr. Johnson.*

CHEVILLARD, *een Poët.*

GUICHARD, *een Herbergier.*

Mejuffr. GUICHARD, *zyn vrouw.*

Een Herbergiers Jongen.

Zwygende.

Twee Herbergiers Knechts.

D E
ZWARTE MAN,
O F D E
ZWAARMOEDIGE ENGELSCHMAN;
T O O N E E L S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

Het Tooneel verbeeld eene Herberg.

GUICHARD, Mejuffrouw GUICHARD, Mevrouw
JOHNSON, BETSY, *Een Herbergiers*
Jongen.

B GUICHARD, *tegen den Jongen.*
Breng deeze Dames in 't vertrek No. 2, en leg vuur
aan. Het is gelukkig dat gy hier zyt gekoomen, Me-
juffrouwen! Want (zonder verwaandheid gesproken)
myn herberg is de beste uit geheel Vrankryk.

B E T S Y.

Mynheer de Hofpes! ik zoude u wel een woord of
A twee

twee willen spreken , na altoorens myne meesteresfe
 naar haar vertrek gebragt te hebben.

GUICHARD.

Ik ben tot uw' dienst, Mejuffrouw!

*Zy vertrekken met den jongen , die de reiszak
 draagt. Mejuffr. Guichard ziet hen met
 nieuwsgierigheid na.*

T W E E D E T O O N E E L .

Mejuffr. GUICHARD, GUICHARD.

T Mejuffr. GUICHARD.
wee bekoorlyke vrouwen! alleen op de reis! en
 in dit faizoen! wat of dit zeggen wil, Monfr. Guichard?

GUICHARD.

Dat wil zeggen ... dat wil zeggen ... dat gy u altyd
 met zaaken bemoeid die u niet aangaan. Hoor vrouw , gy
 zyt al tenieuwsgierig ; 'er komt by ons genoegzaam geen
 reiziger of gy diende wel te weeten wie hy is, en wie
 hy niet is, van waar hy komt, en waar hy heen gaat.
 Zo doende zou men ons byna voor verklikkers houden.
 Nog eens gezegt, het raakt u niet De eenigfte oplet-
 tenheid die ik van u verg, wanneer 'er iemand by ons
 komt logeeren, is te verneemen of hy braaf geld heeft
 om zich goed te doen opdifchen, en om hem na rato
 te doen betaalen.

Mejuffr. GUICHARD.

Het fchynt deze Dames niet aan geld te ontbreken.
 Zouden het ook Franschen weezen?

G U I -

GUICHARD.

Waar bemoeid gy u wederom mede? Franschen of niet, wat raakt dat ons, zo zy slechts braaf geld verteeren?

Mejuffr. GUICHARD.

Het is om dat'er meer voordeel van vreemden te haalen is. Maar zegt, ik zou wel haast vergeeten u te zeggen dat onze zwarte man dezen avond vertrekt.

GUICHARD.

ô Zo veel te beter! Zo ik dien Poëet ook kwyt kon raaken, 't zou my waarachtig aangenaam zyn; want ik ben moede hem langer crediet te geeven.

Mejuffr. GUICHARD.

Ik heb hem dezen morgen om geld gevraagd; maar in plaats van dat heeft hy my vaerzen gegeven, waar in hy my zeer pryst, en my afbeeld als de Godinne Iris.

GUICHARD.

Wat raaken my zyne vaerzen, die my verveelen Dat soort van munt is niet gangbaar in de negotie, en ook myne middelen laaten my niet toe om een' lofzingerden Poëet ten mynen kosten te onderhouden. Wat raaken ons lofbazuinen?

Mejuffr. GUICHARD.

Nu! nu! — bekyf my deswegens niet meer. Is 't myn schuld dat die man geen geld heeft?

GUICHARD.

Het is onverdraaglyk dat de vrouwen zich door zulke beuzelingen zo ras doen paaijen.

4 D E Z W A R T E M A N ,

Mejuffr. GUICHARD.

Hy gaf my vaerzen.... dat is zo goed als niets! Ik beken...

GUICHARD.

Dat is zo goed als niets!... 't Is wel gezegd! Maar laat ons hier van zwygen. Laat my myn rekenboek hier brengen, op dat ik de rekening van onzen zwarten man opmaake.

Mejuffr. GUICHARD.

Zyn rekening! Is die dan nog niet klaar?

GUICHARD.

Nog niet volledig; maar zy zal 't aanstonds zyn.

Mejuffr. GUICHARD.

Draag toch vooral zorg niets te vergeeten.

GUICHARD.

Het is alles net opgeschreeven.

Mejuffr. GUICHARD.

Schryf eerder te veel als te weinig. Men trekt toch altyd genoeg af.

GUICHARD.

Ik geloof dat ge aan my myne zaaken wilt leeren! Laat my begaan. Ik zal hem den schrik die hy ons heeft op den hals gejaagt doen betaalen.

Mejuffr. GUICHARD.

Denk om de lating.

GUICHARD.

Ik zal niets vergeeten: wees 'er gerust op.

Me-

Mejuffr. GUICHARD.

Zie hier deze Juffrouw, die u wilde fpreken.

GUICHARD.

Ga heen... Zorg voor het eeten, en maak dat alles in behoorlyke orde is.

DERDE TOONEEL.

BETSY, GUICHARD.

GUICHARD.

Wat is 'er van uw' dienst, myn lieve Juffrouw?

BETSY.

Hofpes hebt gy tegenswoordig veel volk gelogeerd?

GUICHARD.

Byna geen mensch. 't Is tegenswoordig een flechte tyd, gelyk gy weet; men moet gewigtige zaaken te doen hebben, om zich op reize te begeeven in dit faizoen: 't geen ik zeg wil ik op u niet hebben toegepast. Wy hebben hier tegenswoordig niemand dan een Poët; doch die is by ons weinig in tel, om dat ik hem voor niet de kost geef, en een' zwarten man die hier fints veertien dagen is gekoomen.

BETSY.

Een zwarte man?

GUICHARD.

Ja, het is een' bynaam, dien wy hem gegeven hebben, om dat hy van 't hoofd tot de voeten in 't zwart gekleed is.

6 D E Z W A R T E M A N ,

B E T S Y .

Van 't hoofd tot de voeten in 't zwart! Weet gy
zyn naam?

G U I C H A R D .

Ik weet noch zyn naam, noch waar hy te huis hoort.

B E T S Y , *peinzende.*

Zou het ook by geval den man weezen dien wy
zoeken?

G U I C H A R D .

Gy zoekt iemand? Wel nu! Hy in tegendeel ont-
vlugt alle menschen. Ik heb naauwelyks zyn gezicht
gezien, sints hy hier logeert; hy ziet ons niet eens aan,
wanneer ik of myn knecht hem bedienen. All' 't geen
men hem geeft, 't zy goed, of kwaad, warm of koud,
weinig of veel, hy spreekt geen enkel woord. In 't
kort, de man is zo wonderlyk dat ik alles van myn
kinderen kan krygen wat ik wil, als ik haar slechts met
den zwarten man dreig.

B E T S Y .

Volgens deeze afbeelding heb ik alle reden om te ge-
looven dat het de man is van myne meesteres.

G U I C H A R D .

Kom... kom... Gy zoekt wat te gekken, uwe mees-
teresfe moest zekerlyk van haar verstand beroofd ge-
weest zyn toen zy verkoos zulk slag van een' man
als deze is te trouwen.

B E T S Y .

Wat zal ik u zeggen? Hofpes! Wanneer men geen
vrye

vrye keuze heeft, en het ons verveeld vryster te blyven, kykt men zo keurig niet toe, alles is goed. Ja al waar het een Beer, men zou hem voor man neemen.

GUICHARD.

Zo gelyk hebt zou het de man wel kunnen weezen dien gy zoekt; want hy gelykt naar een Beer, als twee droppelen water naar elkander.

BETSY.

Is hy jong?

GUICHARD.

Tusfchen jong en oud.

BETSY.

Juist zo... niet heel groot, niet waar?

GUICHARD.

Middelflag.

BETSY.

Hy is 't!... Niet te dik?

GUICHARD.

Neen.

BETSY.

Hy is het zelfs!... Groote oogen?

GUICHARD.

ô Ja! want die maakten my bevreesd, toen hy voor de eerstemaal my aankeek.

BETSY.

Zie daar onzen man!... Heele breede winkbraauwen?

GUICHARD.

Heel breed! en al zoo zwart als zyn kleêren.

A 4

BET-

8 DE ZWARTE MAN,

BETSY.

Zie daar het waare afbeeldzel van den man, dien wy sints twee maanden gezocht hebben.

GUICHARD.

Waar van daan zyt gy, dat gy de beleefdheid hebt om een' man op te zoeken?

BETSY.

Wy zyn Engelschen. De zwarte man, waar van gy spreekt, is Johnson genaamd. Omtrent twee jaaren getrouwd zynde wierd hy peinzende, zwaarmoedig, droefgeestig, ja onbeschoft; zyne lastigheid strekte zich tegens ieder uit, zelfs tot zyn kind, dat toen slechts zes maanden oud was; zyn vrouw verveelde hem van dag tot dag meer, hy kwam haar in geen maand zien, veel min liefkoozen. Gy begrypt wel, Hofpes, dat zulks voor een jonge vrouw, gelyk myn meesteresfe is, hoogst onverdraaglyk moest zyn?

GUICHARD.

Maar vind men daar geen hulp voor?

BETSY.

Men heeft geen ander hulpmiddel kunnen vinden dan hem te doen reizen, en eens van luchtstreek te doen veranderen... 'Er zyn byna twee jaaren verlopen zedert hy uit Engeland vertrokken is, om in Vrankryk te komen. In al dien tyd hebben wy geen tyding van hem gehad. Eindelyk Mevrouw Johnson, moede zynde weduwe te blyven, kon geen tweede huwelyk aangaan, zonder verzekerd te wezen van haar mans overlyden, en besloot dus te vertrekken, om op te spooren of zy cen' man heeft of niet.

GUI-

TOONEELSPEL. 9

GUICHARD.

Ha! ha! ik versta u; gy komt in Vrankryk om tyding van zyn dood te haalen!

BETSY.

Wat zal ik u zeggen? Heer Hofpes!... By onze aankomst te Parys, vernamen wy dat hy de dag te vooren vertrokken was, doch men verzekerde ons tevens dat de franfche lucht hem niet geneezen hadt; dus zyn wy niet geruster dan te vooren. Leeft men lang met deze kwaal? Hofpes!

GUICHARD.

Ik kan 't u waarachtig niet zeggen; want om de waarheid te fpreken, die ziekte is onder ons volk weinig, of niet bekend.

VIERDE TOONEEL.

GUICHARD, BETSY, een JONGE.

de JONGE, *een brief in de hand houdende.*
Juffrouw Betsy, Mevrouw vraagt naar u.

BETSY.

Ik koom. *Tegen den Hofpes.* Monfr. Guichard! doe toch u best, maak dat wy dezen man te zien krygen.

GUICHARD.

Dat zal zeer bezwaarlyk zyn; want hy is geweldig menfchenschuw; maar hoor, ik weet een' goeden raad, bedien hem zelf aan tafel; doch ik vrees dat het gezicht
van

10 DE ZWARTE MAN,

van een meisje hem verschrikken zal, en wat dan gedaan?

BETSY.

Tracht slechts een middel te vinden om onse te dienen; Ik ga verneemen wat myn meesteres heeft te beveelen, en ik ben weder op 't oogenblik tot uwen dienst.

GUICHARD.

Haast u wat; want het uur van haar soupé genaakt, en ik ben niet zot genoeg om de opdising te verzuimen.

VYFDE TOONEEL.

GUICHARD, een JONGE.

GUICHARD.

W at hebt gy daar?

de JONGE.

Het is een brief, dien de zwarte man my gegeven heeft om op de post te bezorgen.

GUICHARD.

Een brief! geef hier. *Het opschrift leezende.* a London! *Ter zyde, met verwondering.* Ha!... ha!... dit schynt eenig licht te geeven... *Tegen den Jongen.* Loop naar de keuken; ik zal uw boodschap wel doen.

TOONEELSPEL. II

ZESDE TOONEEL.

GUICHARD, Mejuſſr. GUICHARD, *met
groote drift uitkomende, en houdende een
Rekenboek in de hand, dat zy op de
tafel legd.*

Mejuſſr. GUICHARD, *op een' blyden toon.*

Guichard, ik weet alles: deze dame heeft my haar omſtandigheid verteld, 't is een engeliſche Lady; zy heeft een man, men weet niet of hy leeft of dood is, hy heeft haar verlaaten, na omtrent twee jaaren met haar getrouwd te zyn geweest; hy hadt eene ziekte... wacht!... hoe wordt die ook genaamd?... de plin... de... de... de ſplin... althans 't is zo eene raare ziekte; dat die geen die'er mede behebt is, eindigt, met zich zo koeltjes van kant te helpen, als men een glas water drinkt.

GUICHARD.

Eindelyk hebt gy geen rust gehouden...

Mejuſſr. GUICHARD.

Zeg toch vooräl niet dat ik het u gezegd heb, want mogelyk heeft men niet gaerne dat het geweeten wierdt.

GUICHARD, *ſpottender wyze.*

Nu, het geheim is in zeer goede handen!

Mejuſſr. GUICHARD.

Zie hier uw Rekenboek... Let toch wel op; vergeet toch niets; kyk het liever tweemaal dan ééns in. Ik ga naar die dames; ik moet met haar praaten, om'er meerder van te weeten.

12 D E Z W A R T E M A N ,
Z E V E N D E T O O N E E L .

GUICHARD.

Trarare!... Trarare!... Dit is in allen opzigte een vrouw; zy heeft 'er alle de hoedanigheden van: nieuwsgierig, snapachtig en rammelen, zyn drie dingen, die zy tot in de uiterste volmaaktheid bezit! Laat ons zien of deze brief ons eenige openinge kan geven... Het opschrift is evenwel niet aan zyn vrouw. *Hyleest.* Aan Mynheer, de Heer... Murray... 't Is mogelyk eene zynere vrienden... Ik heb een schrikkelyke begeerte den brief te openen... Ja, maar indien 't zo niet is... Fiat, 't is, zo 't is. Ik moet zorgen een vrye consciëntie te hebben, dat is een zeldzaam ding! *Hy opent den brief.* Zie daar, nu ben ik wel betaald voor myne nieuwsgierigheid: de brief is in 't engelsch geschreeven, en ik kan ongelukkig die taal niet.

A C H T S T E T O O N E E L .

GUICHARD, CHEVILLARD.

CHEVILLARD.

Monfr. Guichard! ik zie gy hebt het drok: ik zal wel eens wederkomen.

Hy vertrekt.

NE-

TOONEELSPEL. 13
NEGENDE TOONEEL.

GUICHARD.

De drommel! onze Poëet, die zo geleerd is, zou my mogelyk dezen brief wel kunnen vertolken. *Hy roept.* Mynheer Chevillard! Mynheer Chevillard!

TIENDE TOONEEL.

GUICHARD, CHEVILLARD.

CHEVILLARD.

Ik geloof dat gy my roept, Monfr. Guichard!

GUICHARD.

Zo is het. Gy die toch alles weet, kunt gy ook Engelsch leezen?

CHEVILLARD.

Of ik het kan leezen?... Ik kan nog meer, ik kan het vertaalen.

GUICHARD.

Zie daar dan. Vertaal my dezen brief.

CHEVILLARD, *den brief aanneemende.*

Daar zyn geene engelsche schryvers, die niet by my te huis hebben geleege!

GUICHARD, *ter zyde.*

Zo veel te slimmer voor hen! zy hebben een schraale keuken by u gehad.

CHEVILLARD.

Ik durf my beroemen de werken van Pope beter verstaan te hebben, dan één mensch in de waereld!

GUI-

GUICHARD.

Des te beter.

CHEVILLARD.

Ik heb een' nieuwen luister gegeven aan de tooneel-
spellen van Schakespear!

GUICHARD.

Kostelyk!

CHEVILLARD.

Ik heb Newton tot aan den derden hemel gebragt!

GUICHARD.

Had gy u zelven slechts tot aan den eersten kunnen
brengen! want gy zyt zekerlyk schaars bedeeft in deze
waereld.

CHEVILLARD.

Wat wilt gy? ... De Muzen zyn in oorlog met myn
fortuin.

GUICHARD.

Maak vrede met haar; gy hebt die hoog noodig.

CHEVILLARD.

Ik ben 'er mede bezig, Monfr. Guichard! Daar zal
binnen kort een werk van myn vernuft uitkomen, dat
my niet minder eere dan voordeel belooft: 't is een Dra-
ma, gevolgd naar 't engelsch. Men zal van zyn leeven
niets akeligers gezien hebben. Het tooneel verbeeld een
kerkhof!

GUICHARD.

Pas maar op, dat gy 'er niet begraaven wordt.

CHEVILLARD.

Zo 't stuk niet voldoet zal ik 'er eenige aria's invoe-
gen, en als dan zal de uitslag volmaakt zyn.

Gui-

GUICHARD.

Zo veel te beter voor u; maar laat ons tot onzen brief komen. Daar is my veel aan den inhoud gelegen; myn belang...

CHEVILLARD.

Uw belang gaat my als myneigen ter harte. *Hy zet zyn bril op, en vervolgd, na dat hy die weder heeft af genomen.* Apropos, heeft uw vrouw u die kleine vaersjes laten kyken, die ik haar verëerd heb?

GUICHARD.

Ja, maar zonder u te beledigen, ik had liever dat ze aan my van uw geld hadt laten kyken.

CHEVILLARD.

ô Die vaerzen zyn goud waardig! Monfr. Guichard!

GUICHARD.

't Zy zo... doch 't is een koopmanschap waar van ik weinig kennis heb om 'er over te oordeelen. Maar laat ons zien wat de inhoud van den brief is.

CHEVILLARD.

Uw nieuwsgierigheid zal op 'toogenblik voldaan worden. *Hy zet zyn bril weder op, neemt dezelve af en vervolgd.* Maar ik maak ééne aanmerking.

GUICHARD.

Gy kunt my die wel eens op een andere tyd zeggen. Ik bid u lees den brief.

CHEVILLARD.

Hoe zoud gy het toch gemaakt hebben met de lezing van dezen brief, zo gy my niet tot uwent gehad hadt?

Gui-

GUICHARD.

Ei haast u toch.

CHEVILLARD.

De zaak is dan om u te zeggen wat deze brief behelst.
Hy zet zyn bril op en veinsd te lezen. Ha... Ha..Ha..

GUICHARD.

Wel?

CHEVILLARD.

Ha... Ha... Ha... Wel de drommel!

GUICHARD.

Wat!

CHEVILLARD.

Ha...Ha...Ha... twintig duizend ponden sterlings!

GUICHARD.

Wat zegt gy?

CHEVILLARD.

Dit zyn goede nieuwstydingen, Monfr. Guichard!

GUICHARD.

Wat is 't?

CHEVILLARD, *den brief hem wedergevende.*

Men schryft u uit Engeland dat één uwer nabestaanden gestorven is , en dat gy Erfgenaam zyt van twintig duizend ponden sterlings!

GUICHARD.

Men schryft dat aan my?

CHEVILLARD.

Ja.

GUICHARD.

Aan my?

CHE-

CHEVILLARD.

Aan u! aan u!

GUICHARD.

Uit Engeland?

CHEVILLARD.

Uit Engeland!

GUICHARD, *luidkeels lagchende.*

Ha... Ha... Ha... Ha...

CHEVILLARD.

Gy hebt reden om te lagchen... de tyding is 'er aangenaam genoeg toe. Ik wensch 'er u geluk mede. Ik ga myn blydschap 'er over betuigen aan uw vrouw, met kleine vaersjes.

GUICHARD.

Ik geloof dat gy van uw verstand beroofd zyt, Monfr. Chevillard! Hoe! wilt gy dat men my zulks uit Engeland zou schryven? Ik heb 'er voor eerst nooit vrienden gehad, en daar by komt de brief van hier, uit dezen huize.

CHEVILLARD.

Hy komt dan niet uit Engeland?

GUICHARD.

In tegendeel, hy moet 'er naar toe.

CHEVILLARD.

Waarom my dat niet van te vooren gezegd?

GUICHARD.

Naar 't my voorkomt moeten de Heeren die ge aan my straks noemde, by u in zeer goede handen gevallen zyn.

B

CHE-

CHEVILLARD.

Zy hebben 'er zich nooit over beklagd; maar ik was hier gekomen om u iets te vraagen?

GUICHARD.

Gy zyt altoos bezig met vraagen!... Wat wilt gy?

CHEVILLARD.

Zoudt ge aan my niet kunnen zeggen (zonder evenwel nieuwsgierig te weezen) wie die luiden zyn die totuwent zyn komen logeren?

GUICHARD.

't Zyn Engelschen... Maar wat raakt dat u?

CHEVILLARD.

De ééne is zo schoon als de liefde zelf! Zoudt gy denken dat zy weigeren zou eenige vaerzen aan te nemen, tot wier maaking haar bekoorlyk gezicht my aangespoord heeft?

GUICHARD.

Die Dames hebben wel iets anders te doen dan uwe vaerzen te leezen. Zy komen in Vrankryk om een verlooren man te zoeken; hebt gy hem gevonden?

CHEVILLARD.

Zulk eene ontdekking zoude my zeker geene windciëren leggen!

GUICHARD, *Betsy en Mevr. Johnson ge-
waar wordende.*

Zagt, daar zyn zy! Doe als of gy niets van haare omstandigheden wist.

ELFDE TOONEEL.

Mevrouw JOHNSON, GUICHARD,
CHEVILLARD, BETSY.

BETSY, *tegen Mevr. Johnson.*
 O Ja, Mevrouw! men heeft hem my afgebeeld op eene
 al te gelykende wyze om geheel niet te hoopen. En zo
 hy het niet is, dan moet de man waar van ik u gesproo-
 ken heb, uw man voor 't minst zeer gelyken.

Mevr. JOHNSON.

Zou 't lot ons zo gunstig zyn geweest?

BETSY.

Het heeft fomtyds veel merkwaardige dingen gedaan;
 ten overvloed, zie daar den Hofpes! deze zal u beter
 dan ik kunnen onderrichten.

GUICHARD.

Ja zeker! ik ben 'er in staat toe. Ik heb my mees-
 ter weeten te maaken van een' der brieven, dien de
 zwarte man aan één' myner knechts gegeeven heeft,
 om op de post te bezorgen; ziet eens of gy het schrift kent.

Mevr. JOHNSON.

Hy is 't!

GUICHARD.

Ik geloof dat zy flauw wordt. *Ter zyde.* Zou
 het van vreugde zyn of van droefheid, dewyl zy hem
 wedervind? *Hy bied haar een stoel aan.* Zet u neder,
 Mevrouw. *Ter zyde.* Hoewel men fomtyds weinig
 belang in een' man stelt, 't geeft evenwel een zeker
 soort van ontroering; want...

Mevr. JOHNSON leest, *terwyl hy spreekt,*
den brief, geeft een gil en valt slaauw
in den stoel.

BETSY.

Help!.. help!.. och, Hoespes, help!...

GUICHARD.

Wat is 'er? Nooit heeft een verlooren of wederge-
 vonden paar zulk een geweld gemaakt.

TWAALFDE TOONEEL.

Mevr. JOHNSON, GUICHARD, CHEVIL-
 LARD, Juffr. GUICHARD, BETSY.

Juffr. GUICHARD, *by 't geschreeuw*
inkomende.

Heeft men geroepen?

GUICHARD.

Hebt gy uw reukvlesje by u? Mevrouw bevind
 zich kwalyk.

Juffr. GUICHARD, *met veel beweeging.*

O Myn tyd!... Gaauw, gaauw!... *zy voelt in een*
haarer zakken. Hou daar... daar... Ik vind het niet...
 Guichard!... loop... zoek... wacht... *Zy voelt in*
de andere zak. Mischien... neen... in de kast zult
 gy het vinden... neen, hier is 't.

GUICHARD.

Hebt gy haast gedaan met uw loop, zoek, wacht,
 neen, en wat meerder?

Juffr.

Juffr. GUICHARD.

Doe haar een weinig opfnuiven... op haar zakdoek.

BETSY.

Daar is niets in 't vlesje;

Juffr. GUICHARD.

Hoe, niets... *Zy schudt het vlesje.* 't Is nog geen twee dagen geleden of het was nog geheel vol, 't is ook de schuld van onze Buurvrouw... altyd met haar opstygingen!

GUICHARD.

Maar de opstygingen van onze buurvrouw en van Mevrouw zyn tweederly.

Juffr. GUICHARD.

Hou haar wel vast, ik ga wat anders haalen.

Zy vertrekt schielyk.

DE TIENTE TOONEEL.

Mevr. JOHNSON, GUICHARD, CHEVILLARD, BETSY.

GUICHARD.

Myn vrouw slacht de Docters, zy laten de menschen sterven, en willen hen dan weder opwekken.

VEERTIENDE TOONEEL.

MEVR. JOHNSON, GUICHARD, CHEVILLARD,
BETSY, uffr. GUICHARD, *komt met een
renkjesle, doet 'er iets van op een zakdoek, en
geeft het aan Mevr. Johnson, om
op te snuiven.*

GUICHARD, *neemt den brief op, die uit de han-
den van Mevr. Johnson gevallen is, en geeft
dien aan Betsy.*

Mejuffrouw Betsy, zie toch eens wat de inhoud de-
zes briefs is, die zo veele ontsteltenis aan uwe meesteres
heeft veroorzaakt! ... Zou haar man haar dreigen weder
in Engeland te komen? *Tegen Mevr. Johnson, terwyl
Betsy den brief leest.* Wel nu, Mevrouw! hoe be-
vindt gy u?

BETSY.

Wat zie ik? Hy raad zyn vrouw een ander huwelyk
aante gaan!

GUICHARD.

Ik weet niets zo droevig!

BETSY, *geeft een gil.*

Ha!...

GUICHARD.

Nu dan... gy bevind u ook kwalyk?

BETSY.

Hofpes, laat ons gaauw loopen, of hy is dood!

GUICHARD, *verschrikt.*

Wie?...

BET-

BETSY.

De Heer, Johnson!

GUICHARD.

Verklaar u...

BETSY.

Dezen avond...

GUICHARD.

Wel nu dezen avond?...

BETSY.

Zal hy zich voor den kop schieten.

GUICHARD.

Voor den kop schieten? . Gy doet my schrikken!

BETSY.

Niets is zekerder.

GUICHARD.

Steekt hy 'er den gek dan meê! Wil hy my in ongelegenheid brengen? Dat hy zich om hals helpe als 't hem behaagd; de wil is vry; maar dat hy 't ten minsten hier niet doe.

BETSY.

Och, myn waarde Hofpes! ga naar boven, belet hem...

GUICHARD.

Op myn woord ik zou niet durven; hy hadt zich maar te mistasten, wat zegt gy 'er van Monfr. Chevillard?

CHEVILLARD.

Ik zeg... dat my dit weêr stof geeft om een Drama te maaken, en dat ik my bedienen zal van deze ontknoping.

GUICHARD.

Het komt hier aan om een' man te beletten, dat hy zich

zelv' van kant helpe, en gy spreekt anders niet dan van gekheid. Een Poëet is zeker wel een onnut meubel in een huis.

VYFTIENDE TOONEEL.

Mevr. JOHNSON, GUICHARD, CHEVILLARD,
Mejuffr. GUICHARD, BETSY, *een Tier-*
bergiers JONGEN.

de JONGEN, tegen Guichard.
Meester! de zwarte man vraagt om u te spreken.

GUICHARD, verschrikt.

Wat wil hy van my?

de JONGE.

Ik zou het u niet kunnen zeggen; alles wat ik weet is dat hy van daag minder wild lykt dan naar gewoonte; hy noemd my zyn' vriend.

GUICHARD.

Naar den duivel met zyn vriendschap! Maar hebt gy wel recht geleezen, Juffrouw Betsy? want ik kan my niet begrypen dat een man zich maar zo goedsmoeds van kant zou helpen?

Mevr. JOHNSON, tot zich zelve komende.

Helaas!... 't is meer dan al te waar! Geleid my, bid ik u, naar zyn vertrek; mogelyk dat detegenswoordigheid zyner vrouw hem van gedachten doet veranderen, en zo hy volhard, in dit ongelukkig besluit, moet hy my het leeven beneemen, of ik zal het zyne redden.

CHEVILLARD, ter zyde.

Goed!... zie daar de ontkenning.

GUICHARD

Ik geloof dat het beste zou zyn dat wy hulp van hooger hand haalden.

CHE-

CHEVILLARD, *ter zyde.*

Bravo! Gerechtsdienaars! voor al geen Commisfaris!
want die perzoon komt in geen Drama te pas.

Mevr. JOHNSON.

Maak geen opfchudding van een zaak die wy vóór
kunnen komen.

Mejuffr. GUICHARD.

Ja, Monfr. Guichard, Mevrouw heeft gelyk; waar-
om het gerecht in deze zaak gebaalt? want gy weet als
het de hand 'er eens in heeft, dat men het niet gemak-
lyk kwyt raakt, en dat het per flot alles naar zich fleept.

CHEVILLARD.

Zagt! ... My fchiet een project te binnen, dat van groo-
ten dienst zou kunnen zyn, in deze omítandigheid.

GUICHARD.

Wat is dat toch?

CHEVILLARD.

Gy zult zien dat een Poët zulk een onnut meubel in
huis niet is, als gy wel denkt.

GUICHARD.

't Kon zyn ... Wel nu! laat ons uw project hooren.

CHEVILLARD.

Maak dat ik met hem foupeeren kan.

GUICHARD.

Is het dat?

CHEVILLARD.

Geduld! Ik zal hem onder het eeten een vertooning
doen zien, die hy onmogelyk kan verwagten.

GUICHARD.

Hoe, Monfr. Chevillard! zoudt gy met dien man
foupeeren?

CHEVILLARD.

Ik zou met den duivel soupeeren? .. Gy, Mevrouw-
wen, moet u verbergen. *tegen Guichard.* Doch waar
zullen zy zich verſteeken?

GUICHARD.

In 't vertrek dat in zyn kamer uitkomt.

CHEVILLARD.

Goed! ... En gy zult op de eerſte wenk verſchynen.
Tegen Mevr. Johnson. Gy, Mevrouw, zult my een
ſchets geeven van het onderwerp dat ik ter uitvoer
tracht te brengen.

MEVR. JOHNSON.

Alles wat gy wilt is tot uw' dienst, indien uw ont-
werp hem het leeven kan behouden.

CHEVILLARD.

Laat ons geen tyd verliezen. In diergelyke omſtan-
digheden is de vaardigheid de helft van 't werk.

Einde van het eerſte Bedryf.

TWEE.

TWEEDE BEDRYF.

Het Tooneel verbeeld de kamer van Johnson. Ter rechter zyde de deur der kamer, en aan de linker zyde die van het kabinetje; aan't einde van het Tooneel ziet men een kast en een gedekte tafel. Terwyl het gordyn opgaat is Johnson bezig met schryven.

EERSTE TOONEEL.

JOHNSON, *alleen sprekende, onder het schryven.*
Hemel! ik hergeef u den icht dien ge aan my vertrouwd hebt; myn leeven verstrekt my tot een' last, herneem 't, ik begeer het niet langer.

TWEEDE TOONEEL.

JOHNSON, GUICHARD.

Guichard komt binnen met twee knechts, en geeft hen een teken van zoetjes te gaan.

JOHNSON, *vervolgd met schryven.*
 O Aarde! ontsluit u; geef aan myn ligchaam zyn laatste schuilplaats. Gy kunt het niet ontzeggen, 't is een uwer onderdaanen, die begeert tot zyn erfgoed weder te keeren.

GUICHARD, *zagt.*

Dat is waarschynlyk zyn testament.

JOHNSON.

En gy myn waarde kind! zo de hemel uwe dagen ver-

verlengt heeft, ik bid u vergiffenis van u het licht te hebben gegeven... 't Is een rampzalig geschenk geweest, dat ik u toegebracht hebbe, maar ik zal u leeren hoe men 'er zich van ontdoet.

Gy myn vrouw ! ik bevry u van traanen op myn graf te storten. Wat de rouw aangaat, ieder weduwe moet dien draagen ; het is een teken voor het volk dat men te koop is.

Dat men de redenen niet zoek te doorgronden die my het leeven walgelyk gemaakt hebben ; ik vind geen andere, dan de onmogelykheid van 't zelve te kunnen verdraagen.

Ik laat aan den Hofpes van dezen huize...

GUICHARD, *zagt.*

Hy spreekt van my.

JOHNSON.

Al myne goederen ; en ik keer weder gelyk gekomen ben. Ik bedank hem....

GUICHARD, *zagt.*

Waar voor?

JOHNSON.

Dat hy my heeft zoeken te vergeeven met zyne spyzen.

GUICHARD, *zagt.*

Ik bedrieg me, hy spreekt niet van my.

JOHNSON.

En schoon 't hem niet gelukt is, niet te min, dewyl het voorneemen zo goed als de daad is, geef ik hem duizend kroonen...

GUICHARD, *zagt.*

Ik geloof toch dat hy van my spreekt.

JOHN-

JOHNSON.

Tot vergelding.

Alexander deed de werken van Homerus in eengouden koffer leggen. Ik wil dat men dezelve eere aan de nachtgedachten van Young bewyze; nooit heeft een boek, naar myn zin, my een beter afkeer van 't leeven ingeboezemt dan dit. Dit zyn myne laaste begeertens. ;

JOHNSON.

Zie daar alle myne zaaken geschikt. Ik kan intusschen alle myne vaarwel's aan 't geheele aardryk doen, zonder tegenweer te vreezen.

GUICHARD, *met een verzwakte stem.*

Ik moet hem toch naderen.

JOHNSON, *verwondert van niet alleen te zyn, vraagt schielyk.*

Wie is daar?

De knechts verbergen zich achter het kabinet.

DERDE TOONEEL.

GUICHARD, JOHNSON.

I GUICHARD, *met groote verlegenheid.*
't Is... 't is... uw dienaar, Mynheer.

JOHNSON.

Ha! zyt gy 't Guichard? ... Zyt gy hier lang geweest?

GUICHARD.

Vergeef 't my, Mynheer... ik kom zo...

JOHNSON.

Neem een stoel, en ga zitten: laten wy wat te zamen praten.

Gui

GUICHARD.

Zeer verplicht, Mynheer. Ik heb 'er geen tyd toe.

JOHNSON.

Guichard!

GUICHARD.

Mynheer!

JOHNSON.

Ik vertrek van daag.

GUICHARD, *ter zyde.*

De duivel! welk een vertiek

JOHNSON.

Hebt gy myn rekening?

GUICHARD.

Ja, Mynheer.

JOHNSON.

Geef my die.

GUICHARD, *die met beschroomdheid overgeevende.*

Daar is zy, Mynheer.

JOHNSON.

Hebt gy niets vergeeten?

GUICHARD.

o Myn gebrek is niet van te vergeeten, Mynheer.

JOHNSON.

Gy doet wel. Is alles op zyn behoorlyke prys?

GUICHARD.

Op myn concientie, ik kan 'er geen penning aftrekken.

Geloof my; zo waar als ik een eerlyk man ben.

JOHNSON.

Vrees niet, ik heb geen lust om te dingen.

GUI-

GUICHARD.

Ik ben daar van overtuigd.

JOHNSON.

Maar, hoe! wat is dat? zo veel meer voor een lating,
aan onze kleine Jacquot!

GUICHARD.

ô Mynheer! ik betuig u op myn woord 'er niet op te
winnen; 't heeft my dat gekost, alzo waar als ik
Guichard ben, vraagt het verder aan....

JOHNSON.

De reden is niet om te weeten wat dezelve gekost
heeft, maar waarom gy het op de rekening gezet hebt?

GUICHARD.

Op zekeren tyd, dat gy uit uw kamer kwaamt, hadt
onze kleine Jacquot zulk een schrikkelijke vrees voor u,
dat hy 'er een benaauwdheid van kreeg, daar hy ze-
ker yk van gestorven zou zyn; dies deden wy hem laa-
ten, en gy begrypt zeer ligt dat het niet natuurlyk
zoude weezen dat wy zulks betaalden, om dat het zon-
der u ons kind niet zou overgekomen zyn.

JOHNSON.

Dat is niet meer als recht. De fomma is dan?...

GUICHARD.

Vyftig kroonen, en voor het drinkgeld van den knecht
laat ik aan uwe beleefdheid over.

JOHNSON.

ô Ik wil dat de geheele waereld deezen dag van my
te vreden zal zyn. Guichard!

GUL.

GUICHARD.

Mynheer!

JOHNSON.

Zyt gy handig?

GUICHARD.

Helaas, Mynheer! ik tracht myn best te doen om alle die geen en die my de eere bewyzen van hier te komen logeeren genoeg en te geeven, maar ik weet wel dat het altyd niet gelukt.

JOHNSON, *goot hem een beurs toe.*

Indien gy handig zyt, vang!

GUICHARD.

o Voor het geen dat betreft, zulks mislukt my nooit; moet men u wederom geeven?

JOHNSON.

Wederom geeven? en wat wilt gy dat ik 'er mee doen zal? Ik zal voor niet geherbergd worden, op de reis die ik ga doen. Hou alles.

GUICHARD, *de beurs in zyn zak steekende.*

't Is dan om u te gehoorzamen. *Ter zyde.* Hy is zo roekeloos met zyn geld als met zyn leeven. *Tegen Johnson.* Mynheer, ik had u nog wel één verzoek te doen.

JOHNSON.

En wat?

GUICHARD.

't Is wegens een' armen duivel die ik logeer, en voor niet de kost geef, federt een jaar, zonder hem
zulks

zulks te verwyten. Ik weet niet of het uit armoede is; maar hy heeft oogenblikken waar in hy geheel van zyn verstand beroofd schynt, ja zo, dat ik vreeze hem op een' mooijen dag de lust zal bevangen om naar de andere waereld te vertrekken, zonder ons te waarfchouwen en te betaalen.

JOHNSON.

Wat voor slag van een' man is het?

GUICHARD.

't Is een soort van een' Poëet; hy heeft my gevraagd om u eens voor hem te spreken, maar ik heb tot nog de gelegenheid niet gevonden.

JOHNSON.

Dat hy koome.

GUICHARD.

't Is een man zyn gezelschap wel waardig: hy zal u doen lagchen, al hadt gy 'er geen lust in.

JOHNSON.

Ik heb 'er ook geen groote begeerte toe.

GUICHARD.

Zeg hem, als 't u beliest, dat het niet eerlyk is, zich van kant te helpen, voor dat men zyn schulden betaald heeft, want zie dit is de grootste zaak.

JOHNSON.

Is hy u veel schuldig?

GUICHARD.

o Niet veel; 't onderhoud van een Poëet...

JOHNSON, gooit hem een beurs toe.

Hou daar, betaal u, en laat dezen man meester van zyn' wil.

C

GUI-

GUICHARD, *ter zyde.*

Men ziet wel dat het zyn' laatsten dag is, hy gooit zyn geld weg. *Tegen Johnson.* Mynheer, ik zal nemen 'tgeen my toekomt, en hem het overschot uit uw naam geeven.

JOHNSON.

Neen, alles is voor u. Ik bewaar voor hem iets beters.

GUICHARD, *ter zyde.*

De duivel, indien zich maar eens in 't jaar iemand om hals bragt in myn huis, myn fortuin zou schielyk gemaakt zyn.

JOHNSON.

Doe hem komen, en verzoek hem uit myn' naam om te soupeeren.

GUICHARD, *ter zyde.*

Zie daar, juist het geen wy wenschten...

JOHNSON.

En zeg hem, indien hy myn reisgenoot wil weezen, dat ik de onkosten zyner verteering voor myn rekening neem.

GUICHARD.

Zeer goed, Mynheer! ik ga uw last volbrengen.

JOHNSON, *roept hem na.*

Apropo... zeg my eens, kosten de begraffenisfen hier veel geld?

GUICHARD, *verwonderd, en na een oogenblik stilzwijgens.*

Dat zou ik u niet kunnen zeggen, 't is een negotie daar

daar ik nog geen gebruik van gemaakt heb. Ik zal den Poët roepen.

JOHNSON.

Ga, en vertoef niet lang; ik heb geen tyd te verliezen.

*Guichard uitgaande, geeft een teken aan
zyn knechts om op Johnson te passen.*

VIERDE TOONEEL.

*Gedurende dezen tyd komen Mevr. Johnson, Betsy
en Mejuffr. Guichard, en verschuilen zich
in het kabinet.*

JOHNSON, *alleen.*
Zie hier eindelyk dien lang gewenschten dag! Wel haast ga ik een rust smaaken, die men nergens dan in den dood kan vinden. Vooroordeel der waereld, dat my verbood een einde myner smarten te maaken, ik hoor u niet langer, uw schynschoon is my bekend. Ik heb de oorzaak van uw zwakheden ontdekt: de verblinde onwetenheid, waar mede gy de stervelingen de schandelyke flaverny doet ondergaan, heb ik afgeworpen: alles toond my dat ik een einde moet maaken van dat juk. De aarde is moede van my te draagen. De zon verdooft voor my haar glans. De nacht brengt my niets dan spookten voor het gezicht. De slaap weigert my zyne zachte vertroosting. Ik heb geen ouders of vrienden meer; ik heb alle debanden verbrooken die my aan hun verbonden. Ik hang

36 DE ZWARTE MAN,

van niemand dan van my zelven af, en in één oog-
blik zal ik van alles ontlagen zyn.

VYFDE TOONEEL.

JOHNSON, GUICHARD, CHEVILLARD.

GUICHARD.
Tree in, tree in, Monfr. Chevillard. *Tegen John-
son.* Mynheer! zie hier den man waar van ik u ge-
sprooken heb, en een bord te meer.

JOHNSON, *tegen Guichard.*
Gaa heen.

GUICHARD.
Moet men u een knecht om te bedienen zenden?

JOHNSON.
Neen, neen, wy zullen ons zelven helpen.
GUICHARD, *stil tegen Chevillard.*

Wy zyn in 't kabinetje.
CHEVILLARD, *stil.*

Goed.

ZESDE TOONEEL.

JOHNSON, CHEVILLARD.

CHEVILLARD, *ter zyde.*
Laat ons onze rol beginnen.

*Johnson, denkende dat de Hospes is weggegaan, sluit
de deur op het nachtslot.*

*Chevillard, wandeld met groote schreeden door de
kamer, en zucht van tydtot tyd.*

JOHN-

JOHNSON *befchouwd hem, opent een kast, neemt een gedekt bord daar uit, zet het op de tafel, en vervolgt.*

Mynheer de Poët! dit is een fchoteltje op myn manier, waar op ik u te gast noode.

CHEVILLARD, *ter zyde.*

Ik zal 'er u ook een van myn' kant voor dienen. *Na een oogenblik ftilzwygens, en ziende naar de fchotel die Johnson op de tafel gezet heeft.* Dit is waarfchynlyk een engelfche ragout. *Zeer hard en wanhoopend.* Ondankbaar vaderland!

JOHNSON.

Wat heeft uw vaderland u gedaan, dat gy 'er zo tegen uitvaart?

CHEVILLARD.

Wat het my gedaan heeft?... Wat het my gedaan heeft?... Helaas! het heeft my doen ondergaan het lot dier groote mannen, die Rome, tot loon van hunnen dienst, in eeuwige ballingschap zond.

JOHNSON, *ter zyde.*

Guichard heeft gelyk, dit origineel zoude my doen lagchen, indien hy zo voortging; in allen geval, ik zou zo veel te vrolyker fterven.

CHEVILLARD.

Ik heb willen... Ik heb myn land willen bekeeren; doch het heeft my zelven bekeerd.

JOHNSON.

Hoe dat?

CHEVILLARD.

De aller ondankbaarfte zaak... De allersfchreeuwenfte

onrechtvaardigheid... De allerschelmachtigste verraderij... de allerverfoeielykste aanslag... Met uw verlof, laat ons beginnen te soupeeren, ik voel dat ik honger heb.

JOHNSON.

Ik wil gaarne; maar met voorbeding, dat gy van ieder schotel, die op tafel staat, zult proeven.

CHEVILLARD.

Ik zweer u, dat ik 'er geen van overslaan zal, en voornamelyk die in de midden staat, ik heb daargoe de verwachting van!

Zy zetten zich aan tafel, en zitten over elkander;

Chevillard eet zeer veel en schielyk.

Johnson beschouwt hem.

JOHNSON, ter zyde.

Guichard bedriegt zich: deze man heeft nog geen lust tot sterven.

CHEVILLARD.

Men heeft u zekerlyk bericht gegeven van myne kunde in de edele Poëzy, en hoe groot ik in de alles overtreffende Drama's ben?

JOHNSON.

Alle die bekwaamheden zyn zekerlyk niet veel, dewyl zy u niet voor de armoede hebben kunnen bewaaren.

CHEVILLARD.

Deze armoede strekt my ten roem, en tot schande myner vervolgers... Zie daar een zeer goede ragout!

JOHNSON.

Zyn dit alle de diensten die gy uwe landsgenooten gedaan hebt?

CHE-

CHEVILLARD.

O Zy zyn van meerder gewigt dan gy denkt, en gy
 zult zulks wel haast toestemmen... Laat ons eens drin-
 ken, als 't u belieft, want dat verwekt den eetlust. *Hy*
drinkt. Gy weet dat men ten allen tyde breed sprak
 over de bevallige levendigheid der Franschen; maar in-
 derdaad alle hunne redenen waaren belachlyk en niet dan
 met dartelheden verzeld; nooit bereikten zy de vol-
 maaktheid die zy konden overtreffen: daar moesten blin-
 kende voorbeelden, akelige en droevige tafreelen, ver-
 schrikkelyke vertoogen... daar moesten... daar moes-
 ten Drama's zyn! Ik ben gekomen; ik heb gezien; ik
 heb overwonnen! Dank zy myne grondregelen! O De
 Franschman is dezelfde niet meer: de vrolykheid ver-
 strekt hem tot zulk een walg, dat men hem hoont wan-
 neer men hem wil doen lagchen. 't Yzer, vuur en ver-
 gif zyn hem aangenaamheden geworden; hy verächt te-
 genswoordig den weg die met bloemen bestrooid is; een
 weg met doodsbeenderen, bekkeneelen, schonken en
 geraantes is nu eene aangenaame wandelplaats voor
 de Franschen. Ik zoek nu niet anders dan door een
 Drama te bewerken dat de Franschman zich met zo veel
 gemak en lust als de Engelschman van kant helpt. *Hier*
beschouwt Johnson hem met aandacht. Ja ik zoek te
 maaken dat hy de Engelschen hier in overtreffe; want
 gy weet dat de Franschman alles verbetert! Zie daar,
 Mynheer! zie daar den dienst dien ik myne landsge-
 ooten gedaan heb en noch tracht te doen, en gy ziet welk
 een vergelding... Reik my deze schotel eens aan, als
 't u belieft! Sedert myne afzondering van myn volk

heb ik niemand gevonden wien ik myn tegenspoeden kan klaagen. 't Is of het lot wilde dat ik u hier vond, om my te vertroosten in myne wederwaardigheden, en om my te verpligten in myne verleegeheid.

JOHNSON.

Om u te eeten te geeven bovenal, want my dunkt gy hadt zulks hoognoedig.

CHEVILLARD.

Volgens 't geen de Hospes, van dezen huize, my gezegd heeft, zo heeft uwe mildadigheid voor my geen paalen gesteld; 't is een verlaaten muze aan wie gy uwe gunst betoond hebt, eene weenende muze wier traanen gy gedroogd hebt, eene muze...

JOHNSON.

Eenuitgehongerde muze, wier honger ik verzadigd heb.

CHEVILLARD.

Als voorstander der geleerdheid, biede ik u een Drama van myne vinding aan, die ik haast het licht zal doen zien.

JOHNSON.

Ik ben 'er u verplicht voor.

CHEVILLARD.

o 't Is een' nec plus ultrá van alle myne werken.

JOHNSON.

Ik ben 'er niet te nieuwsgieriger om.

CHEVILLARD.

Wilt gy dat ik u heteens voorleeeze, na 't soupeeren?

JOHNSON.

Spaar die moeite, ik ben niet zeer Franschgezind.

CHE-

CHEVILLARD.

Myn Drama is ook geen Fransch... 't is een Engelsch onderwerp.

JOHNSON.

Gy noemd het?

CHEVILLARD.

De zwarte man.

JOHNSON, *spottender wyze,*

De tytel belooft veel.

CHEVILLARD.

't Is een laatdunkend man, die vrouw, kinderen, vrienden en vaderland verlaat, om in Vrankryk zich in koelen bloede van kant te helpen.

Johnson, toont zeer verwonderd te zyn.

Zyn vrouw vervolgd hem, en vind zich juist op den bestemden dag, dien hy verkooren hadt om een einde van zyn leeven te maaken, met hem in dezelfde Herberg.

JOHNSON.

Laat ons die Drama zien, 't geen gy 'er my van zegt vermeerderd myne nieuwsgierigheid.

CHEVILLARD.

Ik wil het zeer wel gelooven. Maar zoude ik, eer wy verder gaan, van deze schotel niet eens kunnen proeven?

JOHNSON, *ontdekt de schotel, Chevillard ziet vertwee pistoolen in leggen, en loopt, met de uiterste verbaasdheid, naar de voorgrond van het Tooneel.*

Gy schynt bevreesd? My dunkt gy moest gemeen-

zaam met diergelyke instrumenten zyn. Gy die Drama's maakt.

CHEVILLARD.

'Ja, maar het maakt veel onderscheid 'er over te spreken of 'er gebruik van te maaken. *ter zyde.* Zie daar een gerecht veel te hard om te verteeren!

JOHNSON.

Gy weet wat ge aan my beloofd hebt?

CHEVILLARD.

Ik heb deezen dag meer dan naar gewoonte gegeten; ik heb nu geen eetlust meer.

JOHNSON.

De lust zal wel weder koomen, door 't leezen van uw Drama.

CHEVILLARD.

Neen; de Drama's hebben de kracht om de geene die dezelve leezen te verzaadigen.

JOHNSON.

Verzaadig my dan met de uwe.

CHEVILLARD.

Alvoorens hier toe over te gaan, is 't my geoorlooft te vraagen, (zonder evenwel nieuwsgierig te zyn) welk gebruik gy van deze gereedschappen maaken wilt?

JOHNSON.

Zy waaren alle twee voor my bestemd; maar dewyl gy hier zyt zullen wy te zamen deelen.

CHEVILLARD.

Dat is de genegenheid wat al te verre getrokken! Is dat de reis die wy zamen zouden doen?

JOHN-

JOHNSON.

Ja, zo gy 'er vermaak in hebt: gy zyt meester van uw
zelven; voor my, ik zal zo wel alleen als met gezelschap
den weg vinden.

CHEVILLARD.

Dat geloof ik wel: gy vreest niet voor dieven op
den weg: gy moet zekerlyk groote reden hebben, om
zulk een geweldig besluit te neemen; 't is vreemd dat
gy alvorens niet eenige aanmerkingen maakt.

JOHNSON.

Maar, Mynheer de Poëet! een man als ik sterft niet
zonder overleg. Stel aan de eene zyde de ongelukken
van het leeven, en aan de andere de kracht om die te
wederstaan eens voor, en zie dan of zulks wel even-
reedig is... Zie, daar zyn byna veertig jaaren verloop-
pendat ik den last van dit leeven draag, is het dan nog
geen tyd dat ik eindelyk eens rust?

CHEVILLARD.

Men noemt dit sterven door grondregels.!

JOHNSON.

o Ja, Mynheer de Poëet! middernacht neem ik af-
scheid van de geheele waereld, en zo gy my gelooft,
moest gy zulks ook doen; want welk een rol speeld gy
hierin 't leeven?

CHEVILLARD.

't Is waar, hy is niet heel grootsch... Doch ik ben
zonder hoogmoed.

JOHNSON.

Beschouw al de schandelykheid van uw lot. De groo-
ten

ten verachten u... de gemeenen vermaaken zich met uwe armoede; de dood zelve heeft u t zich niet waardig geacht u zyn juk te doen ondergaan; en gy hebt geen moeds genoeg hem 'er in voor te koomen.

CHEVILLARD, *ter zyae.*

Laat ons veinzen, als of wy in zyn gevoelens kwamen. *Tegen Johnson.* Gy opent my de oogen; ik zie dat de dood my een' flechten trek gepeeld heeft; 't is een makker die men een weinig luchtiger moest behandelen, hy zou 'er zo veel te minder hoogmoedig op weezen.

JOHNSON.

Zie daar zo als ik u wenschte. Gy zult zekerlyk wel toestemmen dat ge my hoognodig hadt?

CHEVILLARD, *zich met zyn hand op de borst slaande.*

O Ja, ik verzeker u daarvan.

JOHNSON, *in verrukking de hand van Chevillard neemende.*

Kom lustig, myn waarde reisgenoot!

CHEVILLARD, *op denzelfden toon.*

Kom lustig.. Wat is het spytig dat wy geen muzikanten hebben; 't zou vermaakelyk zyn met muziek te sterven; ik ben verzekerd dat men een daus van onze dood zou maaken.

JOHNSON.

¶ Het oogenblik van onze vryheid nadert; intusschen laat ons iets van uw Drama leezen.

CHEVILLARD.

Zeer gaarne. *Hy haalt eenige papieren uit zyn zak.*
Zie

Zie daar het eerste Bedryf, hettweede, 't derde, 't vierde, en daar het vyfde, anders genaamd de ontknooping. Sta my toe dat ik eerst eens drinke, om de ftem zo veel gladder te maaken. *Hy fchenkt in.* Opuw gezondheid. *Hy leest.* De zwarte man, Drama; in vyf Bedryven, en in proza. Ik zou het wel in vaerzen gemaakt hebben, maar dat is nu geen gebruik meer. *Hy leest.* Perzonaadjes: Johnson...

JOHNSON.

Hoe!...

CHEVILLARD.

Dit is de naam, dien ik aan den zwarten man gegeven heb. ð Gy zult zien dat alles naar het Engelsch is, zelfs tot de naamen der vertooners! *Hy leest.* Mevrouw Johnson.

JOHNSON, *met de grootfte verwondering.*

Mevrouw!...

CHEVILLARD.

Ja! dat is zyn vrouw. *Hy leest.* Betsy. Dat is haar kamenier. *Hy leest.* Tomi...

JOHNSON.

Wat hoor ik!

CHEVILLARD.

't Is een kind van drie jaaren, de laatste toevlugt die Mevrouw Johnson gebruikt, om haar' man van zyn doodlyk voorneemen af te brengen. Het Tooneel is alledaandoenlykst.

JOHNSON, *ter zyde, zeer ontroerd.*

Is het mogelyk!... zou hy weeten wie ik ben?

CHEVILLARD.

CHEVILLARD.

Eerste Bedryf; het Tooneel verbeeld een Herberg,
 zo als ik van te vooren de eer gehad heb u te zeggen.
 Eerste Tooneel; Mevr. Johnson, Betfy. Gy zult hoor-
 ren hoe die tedere en waarde huisvrouw beeft voor
 den dag dien haar man bestemt heeft om zich van
 kant te helpen, en tusschen haar gesprek met haar kame-
 nier. Ik bid u luister met aandacht: gy moet my zeg-
 gen of ik 'zyn imborst niet wel getroffen heb. Betfy.
 (Zy spreekt.) Geloof my, Mevrouw! keer
 weder naar Engeland; de traanen die gy stort...
 (want ziet zy komt schryende op 't Tooneel.)
 De traanen die gy stort verdooven den glans van uwe
 schoone oogen: (Ik heb haar als een schoone vrouw
 afgebeeld, om 't van meer belang te maaken.)

JOHNSON, *ter zyde.*

Een schoone vrouw!... welke gelykenis!...

CHEVILLARD.

„Uw man vergeet u, behandel hem op dezelf-
 „de wyze. (Raadgeefing van de kamenier.) „Zyn
 „beloften overtreedende die hy u gedaan heeft,
 „geeft hy u recht om de uwen niet te houden.
 Dat schynt wat vreemd... Maar een kamenier reden-
 kavelt juist zo net niet. „Herdenk eens alle de
 „kwaade behandelingen die gy van hem ontfangen
 „hebt...

JOHNSON, *ter zyde.*

De kwaade behandelingen!.. Ik ben ontdekt!

CHEVILLARD.

„En gy zult zyne afwezenheid met minder smarte
 „ver-

„verdraagen”. Gy ziet door een enkeld woord dat onze zwarte man getrouwd is, en dat hy zyn vrouw verlaaten heeft. Zie daar den aanbouwer nieuwsgierig om haar besluit te hooren. De maaker zal niet in gebreken blyven van hen te voldoen. Luister! (Mevr. Johnson:) ”Betsey, het gedrag van myn’ man, hoe „onredelyk het te mywaards moge weezen, is niet in „staat hem uit myne gedachten te verwyderen, of op „eenige wyze myne liefde en tederheid die ik „altos voor hem gevoed hebbe, te doen ver- „flaauwen. Denkt gy, dat indien hy getuige waare van „de droefheid die hy my veroorzaakt, ondanks alle de „strengheid van zyn hart. (Wreedheid zou de zaak mooglyk beter uitgedrukt hebben; maar een eerlyke vrouw indien ’t haar man aangaat, moet haar woorden in acht neemen.) ”Denkt gy dat indien hy ge- „tuige waare van de droefheid die hy my veroorzaakt, „ondanks alle de strengheid van zyn hart, hy ’er onge- „voelig over zoude weezen, en indien hy de stem van „zyn kind hoorde, zou hy hetzelfde door liefde niet in zyne armen drukken. Betsey?..sints twee jaaren dat hy uit „Engeland vertrokken is...

JOHNSON, *nitroepende.*

Twee jaaren uit Engeland!... Dit’s te veel. *Tegen Chevillard, met nadruk.* Wie gy wezen moogt, Engel, Duivel of Toveraar, van waar kent ge my? Wie heeft u myn’ naam, dien van myn kind en bedienden gezegt? Van wien weet gy deeze omstandigheden?

CHEVILLARD.

Van wien?...

JOHN-

JOHNSON.

Spreek!

CHEVILLARD.

Verstoor u niet, gy zult die voorwerpen zien. *Hy staat op en gaat naar de zyde van 't kabinetje.*

JOHNSON.

Neen, gy zult van hier niet gaan, uitvinder van myn geheim! Gy zoud laf genoeg zyn om het te verspreiden; maar ik zal uw verraadery voorkomen, met voor uw gezicht een einde van myn levensloop te maaken. *Hy grypt een Pistool.*

CHEVILLARD, *werpt zich op hem en roept.*
Help! help!

ZEVENDE TOONEEL.

*Al het volk komt uit het Kabinetje. Guichard ontwa-
pent Johnson, Mevr. Johnson en Betsy zyn zeer
ontstelt, Mejuffr. Guichard maakt een schrik-
lyk misbaar; Johnson is ten uitersten ver-
wondert zyne vrouw te zien.*

Mevr. JOHNSON.
Houd stand! ongelukkigen!..

GUICHARD, *met een bevende stem.*
O Hemel! .Hemel!...Ik heb geen droppel bloed of..

JOHNSON.

Wat zie ik! myne vrouw hier?

Mevr. JOHNSON.

Ja zy is 't, die, ondanks uw' wil, u van uw eigen woede
komt bevryden.

JOHN-

JOHNSON.

Wie kan haar onderrigt hebben?..

GUICHARD.

De brief dien gy naar Engeland gezonden hebt, en die my ter hand gekomen is. Ik heb dien aan Mevrouw gegeven, die 't geval hier gebragt heeft.

Mejuffr. GUICHARD.

Zeer gelukkig voor ons.

JOHNSON.

Ik ben verlooren, by gebrek van omzichtigheid!

GUICHARD.

Zyt gy verlooren, als men u het leeven wil redden?

JOHNSON.

Ja. Ik verfoei het, en de zorg die gy aangewend hebt, om my 't zelve te bewaaren, maakt u haatlyker in myne oogen dan wanneer gy 't my ontnoomen hadt.

Mejuffr. GUICHARD.

Zie daar het loon voor een goed werk! Verpligt de menschen eens! Indien ik uw vrouw waare ik had geweeten wat my te doen stond. Foei! ondankbaar schepzel! een gantsch huis in oproer te brengen... eerlyke lieden in de uitterste verlegendheid te storten... zyn vrouw te verlaaten!... zyn kind te vergeeten! als of men'er geen vader van was, en zich te willen vermoorden; en vraagd men waarom? een harsfenschim die hem in den kop speeld!

GUICHARD, tegen Johnson.

Verschoon haar, 'tis een vrouw die spreekt.

D

Me-

Mejuffr. GUICHARD.

Gy zoud ons in fraaije omftandigheden gebragt hebben, waare uw vrouw niet tot onzent komen logeeren!

GUICHARD.

't Is waar, men hadt ons moogelyk verdacht gehouden...

Mejuffr. GUICHARD.

Men hadt ons in de grootfte ongelegenheid gebragt. Ja meer dan hy waardig is!..

GUICHARD.

Zwyg vrouw! zwyg. *tegen Johnson.* 't Is uit deelneeming in uw geluk dat zy dus rammelt.

Mejuffr. GUICHARD.

Arme vrouw, slechts één man te bezitten, en 'er geen genot van te hebben!

GUICHARD.

Ik zeg andermaal vrouw zwyg toch, in 's hemels naam!

Mejuffr. GUICHARD.

Wy zyn in waarheid gek ons zo veel aan hem gelegen te laten leggen!

GUICHARD.

Het geen de pistoolen niet uitgewerkt hebben zult gy door uw gefnap te weeg brengen, zo gy voort gaat met klappen.

BETSY.

Uw vrouw heeft gelyk, Hofpes! 't Is zeer slecht van Mynheer, ons twee jaaren in eene onzekerheid te laten, die Mevrouw zo dikwils heeft doen zweeten.

GUI.

GUICHARD.

Laat ons alle deze onnutte woorden staaken. *Tegen Johnson.* Zie hier uw vrouw: zy zoekt u sinds langen tyd, zy vind u eindelyk weder, wat hebt gy voor? zult gy haar van droefheid laten sterven?

JOHNSON.

Neen! Dewyl zy zo klaar betoont vermaak te hebben in myn gezelschap, zal ik haar dat vermaak toestaan te genieten, tot dat ik een beter gelegenheid vinde, om my te ontlasten van een pak dat my te hevig drukt.

Hy vertrekt, en Guichard wenkt zyn knechts Johnson te volgen.

ACHTSTE TOONEEL.

Alle de voorige Perfoonen.

Mejuffr. GUICHARD.

Laat ons hem niet uit het oog verliezen, zo lang hy hier is. En gy, Mevrouw, geloof my, het best voor hem zal zyn, dat gy, zo dra hy zyn beenen in Engeland zet, hem in een gekkenhuis, of eene andere plaats van verzekering laat opsluiten. Hoe meenig vrouw ontlast zich van een' man, om vry min wig-tige redenen! Komt, laten wy by hem gaan, en zien hem in beter luim te brengen.

N E G E N D E T O O N E E L.

WEL is het waar, dat een geleerd man, als ik ben, slechts aan den gang behoeft gebragt worden om fortuin te maaken 't Geene hier gebeurt is, heeft te fraai een einde om in vergeetelheid te worden gesteld; de nakoomingschap, waar voor wy, mishandelde schryvers! leeven, zou daar by verliezen. Maar... maar... de ontkenning! zal myn' held zich vermoorden, of zal hy 'er 't leeven afbrengen? En zal hy door pistool of venyn aftrekken? Alles wel overwogen, het venyn maakt sierlyker dood op het Tooneel; men sterft fraaijer! men kan stuipen trekken, en de vrouwen zullen yzen, terwyl de mannen het hair te berge ryst. Het verrukte publiek zal klappen en schreeuwen: wat is dat ysfelyk! wat is dat fraai! Het werk zal wel verkocht worden, en ik wel vaaren. Maar nog één zwaarigheid! zal ik het in rym doen of niet? Neen, in proza, dat is nu 't gebruik, en dan heeft 'er een ander ook wat aan; het kan verstaald worden: deze of geene kan het koopen, het berymen, en het op den Schouwburg geeven, daar men het rym nog niet verwerpt, en dan zal zulk een berymer my zyn reputatie en de vrye entré in den Schouwburg te danken hebben. Kom Chevillard! lustig aan 't werk!

E I N D E.

